

unesco

Latvijas
Nacionālā komisija

UNESCO
Latvijas Nacionālās komisijas

DARBĪBAS STRATĒGIJA

2022.–2029. gadam

IEVADS

„Tā kā aizsākums kariem meklējams cilvēku prātā, tad arī miera aizsardzībai vispirms jā sākas kā idejai cilvēku prātā.”

(UNESCO satversmes preambula)

Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (UNESCO) dibināta 1945. gada 16. novembrī. UNESCO misija ir sniegt ieguldījumu miera veicināšanā, nabadzības izskaušanā, ilgtspējīgā attīstībā un starpkultūru dialoga veidošanā ar izglītības, zinātnes, kultūras, komunikācijas un informācijas palīdzību.

UNESCO galvenās funkcijas:

- būt par ideju laboratoriju;
- izstrādāt standartus;
- kalpot par informācijas apstrādes centru;
- veicināt dalībvalstu iespējas UNESCO darbības jomās;
- sekmēt starptautisko sadarbību.

UNESCO politika tās funkciju īstenošanai un programmu virzībai tiek formulēta organizācijas vidēja termiņa stratēģijā, kas, nosakot prioritāros rīcības virzienus, tiek izstrādāta astoņiem gadiem. Stratēģijas īstenošanas plāns, finansējums un konkrēti pasākumi un programmas tiek definēti organizācijas četrgadnes programmās. UNESCO lēmējinstiūcijas ir Ģenerālā konference, kurā ir pārstāvētas visas dalībvalstis un kas tiekas reizi divos gados, un Izpildpadome, kas ir galvenā lēmējinstiūcija Ģenerālās konferences starplaikos. Saskaņā ar UNESCO satversmi dalībvalstis izveido nacionālās komisijas, kuru pamatuzdevums ir nodrošināt sadarbību ar UNESCO, pārstāvēt valsts intereses organizācijas darbā, kā arī nodrošināt UNESCO programmu īstenošanu.

Laika posmā no 2015. gada līdz 2030. gadam UNESCO darbība ir cieši saistīta ar Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembra rezolūciju Nr. 70/1 „Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības dienaskārtība 2030. gadam”, kas nosaka 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus (turpmāk – IAM) un 169 apakšmērķus.

UNESCO kā lielākā ANO aģentūra ir atbildīga par 4. IAM („Kvalitatīva izglītība”) īstenošanu. Tāpat arī UNESCO aktīvi darbojas jomās, kurās var sniegt stratēģisku ieguldījumu – 5. IAM („Dzimumu līdztiesība”), 6. IAM („Tīrs ūdens un sanitārija”), 11. IAM („Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas”), 13. IAM („Rīcība klimata jomā”), 14. IAM („Dzīvība ūdenī”), 15. IAM („Dzīvība uz zemes”), 16. IAM („Miers, taisnīgums un laba pārvaldība”), 17. IAM („Sadarbība”). Vienlaikus UNESCO izceļ kultūru kā iekļaujošas un ilgtspējīgas attīstības virzītājspēku un veicina vārda brīvības un mediju attīstību – pēdējie divi ir nozīmīgi balsti tiesiskas un demokrātiskas sabiedrības veidošanā. Atslēgas vārds IAM sasniegšanā ir sadarbība, kas ir tikpat būtiska kā kvalitatīvas izglītības pieejamība ikvienam, ilgtspējīga dabas resursu pārvaldība, zinātnes un tehnoloģiju attīstība un kultūras mantojuma un kultūras daudzveidības saglabāšana.

STRATĒGISKAIS IETVARIS

UNESCO vidēja termiņa stratēģijas 2022.–2029. gadam vīzija ir veicināt ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu organizācijas kompetences jomās, īstenojot starptautisko sadarbību un sniedzot atbalstu dalībvalstīm mūsdienu pasaules izaicinājumu risināšanā.

Aktuālo globālo izaicinājumu risināšanā un mūsdienu pasaules sniegto iespēju izmantošanā vidēja termiņa stratēģija nosaka četrus savstarpēji saistītus stratēģiskos mērķus. Tie veido sinerģiju starp visām UNESCO galvenajām programmām – „Izglītība”, „Dabas zinātnes”, „Sociālās un humanitārās zinātnes”, „Kultūra”, „Komunikācija un informācija”. Stratēģiskie mērķi aptver četras dimensijas: izglītību, vidi, sociālo kohēziju un tehnoloģijas.

UNESCO vidēja termiņa stratēģijas 2022.–2029. gadam stratēģiskie mērķi:

Nodrošināt kvalitatīvu, taisnīgu, iekļaujošu izglītību un veicināt mūžizglītības iespējas visiem, tostarp mazinot nevienlīdzību un sekmējot mācīšanos un radošumu sabiedrībā – jo īpaši digitālajā laikmetā.

Veicināt sabiedrības ilgtspējīgu attīstību un vides aizsardzību, izceļot zinātnes, tehnoloģiju, inovāciju un dabas mantojuma nozīmi.

Veidot iekļaujošu, taisnīgu un mierpilnu sabiedrību, veicinot vārda brīvību, kultūras daudzveidību, globālā pilsoniskuma izglītību un mantojuma aizsardzību.

Stiprināt tehnoloģisko vidi, kas kalpo cilvēcei, krājot zināšanas un pilnveidojot prasmes un ētikas standartus.

UNESCO vidēja termiņa stratēģijas mērķi sasaucas ar Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021.–2027. gadam noteiktajiem mērķiem, kas vērsti uz cilvēkcentrētu Latvijas izaugsmi.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas (LNK) darbības stratēģija 2022.–2029. gadam (turpmāk – Stratēģija) ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas ir sagatavots atbilstoši UNESCO vidēja termiņa stratēģijai 2022.–2029. gadam.

Stratēģija atspoguļo UNESCO LNK darbības misiju un vīziju, nosaka stratēģiskos mērķus, rīcības virzienus un plānošanas perioda sasniedzamos rezultātus. Tā ir izstrādāta saskaņā ar UNESCO vidēja un īstermiņa plānošanas dokumentiem un normatīvajiem instrumentiem, kā arī ievērojot aktuālos Latvijas Republikas valsts attīstības plānošanas dokumentus.

UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS FUNKCIJAS

- 1. Iesaiste politikas dokumentu izstrādē un UNESCO standartu aktualizēšana nacionālās attīstības plānošanā.** UNESCO LNK ikdienas darbā sniedz konsultācijas, izstrādā priekšlikumus un ieteikumus politikas plānošanas dokumentiem, pamatojoties uz UNESCO pieņemtajiem standartiem izglītības, zinātnes, kultūras un komunikācijas un informācijas jomā. Komisija iesaistās Latvijas politikas dienaskārtības veidošanas un politisko stratēģiju izstrādes procesos, piedalās dažādu līmeņu darba grupās un viedokļu formulēšanā sadarbojas ar Latvijas institūcijām un ekspertiem.
- 2. UNESCO programmu īstenošana Latvijā.** Izglītības jomā tiek īstenots Pasaules izglītības forumā apstiprinātais rīcības ietvars „Izglītība 2030”, kas vērsts uz ANO 4. IAM sasniegšanu, un globālā rīcības programma „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai 2030”. Kultūras programmā UNESCO LNK izceļ materiālā un nemateriālā mantojuma vērtības, sekmē radošuma un kultūras izpausmju daudzveidību. Informācijas un komunikācijas programmā tiek risināti jautājumi, kas ir vērsti uz zināšanu sabiedrības stiprināšanu Latvijā un dokumentārā mantojuma saglabāšanu. Zinātnes programmā tiek veicināta akadēmiskā sadarbība ar augstākās izglītības iestādēm un zinātnes institūcijām, lai praksē iedzīvinātu atvērtās zinātnes principu un sekmētu inovāciju attīstību.
- 3. Sabiedrības informēšana par UNESCO darbību.** UNESCO LNK aktualizē tēmas un informē plašāku sabiedrību par UNESCO mērķiem, pētījumiem, publikācijām, aktualitātēm un aktivitātēm nacionālā un starptautiskā līmenī. Informācijas daudzveidība veicina UNESCO programmu īstenošanu, jaunu sadarbību veidošanu un pozitīvu UNESCO un

UNESCO LNK tēlu sabiedrībā, nostiprinot organizāciju atpazīstamību. UNESCO LNK nodrošina informācijas tālāk nodošanu un apmaiņu ar sadarbības partneriem, uztur pastāvīgu dialogu ar plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrību, informāciju izvietojot savā interneta vietnē www.unesco.lv un vairākos sociālo tīklu vietņu kontos. Iespēju robežās UNESCO LNK sagatavo UNESCO ziņojumu un metodisko materiālu tulkojumus latviešu valodā un nodrošina šo materiālu izplatīšanu, lai ar tiem iepazītos dažādu jomu speciālisti un plašāka sabiedrība.

- 4. Sadarbības un jaunu partnerību veidošana.** Partnerības un sadarbības veicināšana nodrošina, ka sabiedrība izprot UNESCO mērķus un prioritātes. UNESCO LNK veido partnerības ar dažādu jomu valsts institūcijām, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām un privāto sektoru, kopā īstenojot UNESCO programmas un projektus un piesaistot finanšu resursus. UNESCO LNK koordinē UNESCO Asociēto skolu tīklu Latvijā un UNESCO LNK bibliotēku tīklu „Stāstu bibliotēkas”, sadarbojas ar UNESCO katedrām Latvijas augstākās izglītības iestādēs un atmiņas institūcijām, kas glabā UNESCO programmas „Pasaules atmiņas” dokumentāro mantojumu.
- 5. Starptautiskās sadarbības veicināšana un Latvijas pārstāvniecība UNESCO starpvaldību institūcijās un starptautiskos pasākumos.** UNESCO LNK koordinē Latvijas dalību UNESCO starpvaldību institūcijās un dažādu līmeņu starptautiskos pasākumos un projektos, iesaistot jomu institūcijas un ekspertus. UNESCO LNK sekmē Latvijas ekspertu iekļaušanos starptautiskajā apritē, kā arī labo prakšu popularizēšanu UNESCO dalībvalstīs.

DARBĪBAS STRATĒGIJA 2022.–2029. GADAM

UNESCO LNK **misija** – stiprināt izglītības, zinātnes, kultūras, komunikācijas un informācijas lomu valsts un sabiedrības ilgtspējīgā attīstībā, valstiskuma stiprināšanā, demokrātisko vērtību īstenošanā un nabadzības mazināšanā, kā arī sekmēt sabiedrības labklājību, tās locekļu līdztiesību un savstarpēju cieņu Latvijā.

Vīzija – UNESCO Latvijas Nacionālā komisija ir institūcija, kas stiprina starpinstitucionālo sadarbību un sniedz ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā UNESCO darbības jomās nacionālā un starptautiskā līmenī.

Stratēģiskais mērķis

Nodrošināt kvalitatīvu, taisnīgu, iekļaujošu izglītību un veicināt mūžizglītības iespējas visiem, tostarp mazinot nevienlīdzību un sekmējot mācīšanos un radošumu sabiedrībā – jo īpaši digitālajā laikmetā

ĪSS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Covid-19 pandēmija radīja vēsturiski lielāko izglītības pieejamības pārtraukumu pasaulē, liedzot pieeju izglītībai ap 1,6 miljardiem cilvēku. Tā parādīja, cik ievainojamas ir izglītības sistēmas un cik lielu ietekmi to ievainojamība atstāj uz ikvienu, bet jo īpaši – mazaizsargātākajām sabiedrības grupām. Krīzē gūtās mācības liek īpaši pievērsties jautājumiem, kas saistīti ar kvalitatīvas un iekļaujošas izglītības pieejamību, tehnoloģiju, atbilstošu digitālo risinājumu izmantošanu un mācīšanas un mācīšanās metožu un materiālu pielāgošanu. Nepieciešams stiprināt bērnu, jauniešu un pieaugušo dažādu prasmju attīstību un līdztekus zinātnei

un tehnoloģijām atbalstīt arī mākslas, kultūras un radošo industriju iekļaušanu mācību saturā, kā arī aktualizēt neformālās izglītības nozīmi.

2022. gadā tika publicēts UNESCO ziņojums „Pārdomas par mūsu kopīgo nākotni. Jauns sabiedriskais līgums izglītības jomā”, kurā formulēts redzējums par izglītības attīstību līdz 2050. gadam. Kvalitatīvas, taisnīgas un iekļaujošas izglītības priekšnoteikumi apkopoti Pasaules izglītības forumā pieņemtajā rīcības ietvarā „Izglītība 2030”, kas ir starptautiski nozīmīgākais dokuments ceļā uz 4. IAM („Kvalitatīva izglītība”) sasniegšanu.

RĪCĪBAS VIRZIENI

- Nodrošināt, ka tiek aktualizēti UNESCO stratēģiskie ietvardokumenti, kas orientēti uz nākotnes izglītību.
- Veicināt UNESCO LNK sadarbības tīklu iesaisti kvalitatīvas un iekļaujošas izglītības īstenošanā.

SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

- Īstenotas politikas veidotāju, izglītības ekspertu un sabiedrības diskusijas par kvalitatīvas un iekļaujošas izglītības konceptu, balstoties UNESCO starptautisko publikāciju un pētījumu datus un atziņās.
- Nodrošināta UNESCO LNK iesaiste valsts politikas plānošanas dokumentu izstrādē ar izglītību saistītās jomās un sekmēta UNESCO stratēģisko ietvardokumentu principu iekļaušana Latvijas normatīvajos dokumentos, t. sk. aktualizētas un popularizētas IAM prioritātes (īpaši 4. IAM „Kvalitatīva izglītība”), rīcības ietvars „Izglītība 2030”, UNESCO starptautiskais izglītības ziņojums „Pārdomas par mūsu kopīgo nākotni. Jauns sabiedriskais līgums izglītības jomā” un UNESCO globālie izglītības monitoringa ziņojumi.
- Nodrošināta kvalitatīva konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” darbība un plašākas sabiedrības iesaiste aktuālo nākotnes izglītības jautājumu risināšanā.
- Sekmēta iekļaujošu, neformālu un inovatīvu izglītības veidu un metožu izmantošana izglītības procesā.
- Rīkoti pasākumi un izstrādāti informatīvi materiāli par kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību, nodrošināta UNESCO LNK dalība dažādu līmeņu izglītības aktivitātēs.

Stratēģiskais mērķis

Veicināt sabiedrības ilgtspējīgu attīstību un vides aizsardzību, izceļot zinātnes, tehnoloģiju, inovāciju un dabas mantojuma nozīmi

ĪSS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Viens no šī brīža lielākajiem draudiem planētai ir sabiedrības nespēja efektīvi pielāgoties klimata pārmaiņām, novērst bioloģiskās daudzveidības zudumu un citus apdraudējumus cilvēcei un dabai. Ekosistēmu aizsardzība un rīcība klimata jomā prasa risinājumus, kuru pamatā ir ilgtspējības, pārredzamības, atbildības, daudzveidības un ētikas principi. Nepieciešams veicināt izpratni par klimata pārmaiņu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un pasaules dabas, ģeoloģiskā un kultūras mantojuma daudzveidību.

Lai sabiedrība labāk izprastu šīs problēmas un spētu reaģēt uz tām, nepieciešama piekļuve ticamai informācijai

par klimata pārmaiņām un ar to saistītajiem vides, ētikas un sociālajiem aspektiem. Jāsekmē ar vidi saistīto tēmu integrācija izglītības politikā un mācību programmās, izmantojot ne tikai jaunākos zinātniskos sasniegumus un aktuālākos datus, bet arī mūsdienīgas komunikācijas metodes dažādām auditorijām.

Tādas izglītības pamatā, kas sekmē ilgtspējīgu attīstību un palīdz sasniegt IAM, jābūt vērtībām, attieksmēm un uzvedības modeļiem, kas vērsti uz radošu un efektīvu risinājumu meklēšanu. Jāveicina globālajā rīcības programmā „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai 2030” izvirzīto mērķu un uzdevumu īstenošana nacionālā līmenī.

RĪCĪBAS VIRZIENS

- Veicināt radošu un inovatīvu pieeju un labās prakses piemēru popularizēšanu, lai nodrošinātu izglītības un zinātnes ilgtspējīgu attīstību un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

- Stiprināta sadarbība starp UNESCO katedrām Latvijā un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu, lai veicinātu zināšanu par klimata pārmaiņām pārnesi, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu dabas resursu pārvaldību.
- Rikotas vides izglītības aktivitātes, lai sagatavotu bērnus un jauniešus globālajām klimata pārmaiņām un piedāvātu ilgtspējīgus risinājumus sadarbībā ar UNESCO katedrām Latvijā, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu un UNESCO asociētajām skolām Latvijā.
- Organizēti pasākumi globālās rīcības programmas “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai 2030” īstenošanai Latvijā un popularizēti labās prakses piemēri sadarbībā ar UNESCO asociētajām skolām Latvijā, Baltijas jūras projekta skolām Latvijā un UNESCO katedrām Latvijā.
- Īstenota L'ORÉAL-UNESCO Baltijas jauno talantu programma *Sievietēm zinātnē*, sadarbojoties ar uzņēmumu “L'ORÉAL” un Baltijas valstu zinātņu akadēmijām un Igaunijas un Lietuvas UNESCO nacionālajām komisijām.
- Rikotas politikas veidotāju, ekspertu un sabiedrības diskusijas par izglītību un zinātni ilgtspējīgai attīstībai, un popularizēti UNESCO normatīvie dokumenti.

Stratēģiskais mērķis

Veidot iekļaujošu, taisnīgu un mierpilnu sabiedrību, veicinot vārda brīvību, kultūras daudzveidību, globālā pilsoniskuma izglītību un mantojuma aizsardzību

ĪSS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Iekļaujošas un mierpilnas sabiedrības pamatā ir cilvēktiesību ievērošana un izpratne par cilvēku un kultūras daudzveidību. Lai to veicinātu, nepieciešams aizsargāt pamatbrīvības, tostarp vārda un preses brīvību, saglabāt un nodot nākamajām paaudzēm kultūras mantojumu un aktīvi iesaistīties demokrātiskos procesos.

Īpaši svarīga loma ir kultūrai kā nozīmīgam ilgtspējīgas attīstības virzītājspēkam. Kultūra sniedz ieguldījumu gan sabiedrības attīstībā, gan ekonomiskajā izaugsmē, skaidro un paplašina mūsu priekšstatus par pasauli. Globalizācijas

apstākļos UNESCO konvencijas kā normatīvie dokumenti palīdz apzināt un sargāt dažādus kultūras mantojuma veidus un kultūras daudzveidību.

Lai sekmētu tiesisku un taisnīgu sabiedrību, cilvēkiem ir nepieciešama piekļuve uzticamai un daudzveidīgai informācijai, tādēļ ir jāveido labvēlīga un droša vide žurnālistiem, kā arī neatkarīgiem un kvalitatīviem plašsaziņas līdzekļiem. Savukārt globālā pilsoniskuma izglītība ikvienu aicina uzņemties aktīvu pilsonisko lomu, lai atbildētu uz izaicinājumiem sabiedrībā, vidē un ekonomikā.

RĪCĪBAS VIRZIENI

- Sekmēt UNESCO kultūras konvenciju atpazīstamību un izpratni par kultūras daudzveidību un mantojuma saglabāšanu.
- Veicināt starpinstitucionālo sadarbību, kas sabiedrībā stiprina vārda brīvību un demokrātijas procesus.

SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

- Veicināta starpinstitucionāla sadarbība, lai nacionālā līmenī īstenotu UNESCO kultūras konvencijas: Hāgas konvenciju par kultūras vērtību aizsardzību bruņota konflikta gadījumā un tās protokolu (1954), Konvenciju par kultūras priekšmetu nelikumīgas ieviešanas, izvešanas un īpašumtiesību maiņas aizliegšanu un novēršanu (1970), Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (1972), Konvenciju par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (2003), Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu (2005).
- Rīkotas aktivitātes, lai kultūras nozares profesionāļu vidū un plašākā sabiedrībā popularizētu UNESCO kultūras konvencijas.
- Īstenotas starpinstitucionālas diskusijas par kultūras nozīmi ilgtspējīgā sabiedrības, vides un ekonomikas attīstībā.
- Sekmēta kultūras mantojuma un UNESCO kultūras konvenciju jautājumu iekļaušana un izpēte augstākās un profesionālās izglītības programmās sadarbībā ar Latvijas izglītības iestādēm.
- Rīkoti pasākumi par starptautiskajos un nacionālajos sarakstos iekļautajām UNESCO mantojuma vērtībām sadarbībā ar atbildīgajām valsts un pašvaldību institūcijām.
- Koordinēts UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālais saraksts, un tas regulāri atjaunots.
- Īstenoti pasākumi, lai nemateriālā kultūras mantojuma dokumentēšanā un saglabāšanā iesaistītu plašāku sabiedrību.
- Nodrošināta līdzdalība ANO Pirmiedzīvotāju valodu desmitgades (2022–2032) aktivitātēs.
- Īstenotas starpinstitucionālas diskusijas par vārda un preses brīvības jautājumiem sadarbībā ar augstākās izglītības iestādēm un nozares profesionālajām institūcijām.
- Sekmēta Latvijas iesaiste UNESCO Starptautiskajā programmā komunikācijas attīstībai (IPDC).
- Īstenotas pilsoniskās līdzdalības aktivitātes jauniešiem, un veicināta izpratne par globālā pilsoniskuma izglītības mērķiem, metodēm un nozīmi starptautiskā, nacionālā un vietējā līmenī.

Stratēģiskais mērķis

Stiprināt tehnoloģisko vidi, kas kalpo cilvēcei, krājot zināšanas un pilnveidojot prasmes un ētikas standartus

ĪSS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Straujā tehnoloģiju attīstība, mākslīgā intelekta nozīme ikdienas dzīvē, lielo datu apstrādes iespējas un citi mūsdienu izgudrojumi un sasniegumi veicina IAM sasniegšanu. Vienlaikus digitālā transformācija ir radījusi arī daudzus izaicinājumus, piemēram, pieaugošo digitālo plaisu starp sabiedrības grupām, kiberdraudus un cilvēktiesību pārkāpumus. Digitālo tehnoloģiju izplatība veicina arī strauju dezinformācijas un naida runas izplatīšanos. Tādēļ nepieciešams nodrošināt, ka tehnoloģiju vide tiek izmantota kopējam labumam, garantējot cilvēka tiesības uz privātumu un piekļuvi uzticamai informācijai, tāpat jāturpina izstrādāt un ieviest globāla līmeņa ētikas standartus un normas.

Informācijas pieejamība ir zināšanu sabiedrības stūrakmens, tā ļauj vairot un nodot citiem zināšanas, tādēļ svarīgi ir nodrošināt atvērtos izglītības un zinātnes resursus. Tāpat, veidojot cilvēku zināšanas, identitāti un vērtības, jāsekmē dokumentārā mantojuma saglabāšana – tas sevī glabā nozīmīgu informāciju par vēsturiskiem notikumiem un personībām, sociālām pārmaiņām, zinātnes attīstību un atklājumiem. Stiprinot zināšanu sabiedrību, jāveicina digitālo prasmju apgūšana, medijpratība un informācijpratība. Tādējādi cilvēkiem tiek sniegta iespēja patstāvīgi piekļūt dažādiem informācijas avotiem un tos kritiski izvērtēt, mazinot dezinformācijas izplatību un ietekmi.

RĪCĪBAS VIRZIENI

- Sekmēt informācijas pieejamību un stiprināt medijpratības un informācijpratības prasmes.
- Veicināt UNESCO izstrādāto ētikas standartu un normu ievērošanu, risinot tehnoloģiju un digitālās transformācijas radītos izaicinājumus.

SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

- Īstenotas starpinstitucionālas diskusijas par medijpratības un informācijpratības jautājumu izcelšanu politikas plānošanas dokumentos.
- Stiprināta sadarbība ar UNESCO katedrām Latvijā un sekmēta pētniecība par medijpratības un informācijpratības jautājumiem.
- Veicināta UNESCO metodisko materiālu par medijpratību un informācijpratību aktualizācija formālajā un neformālajā izglītībā, ievērojot ANO starptautiskos gadus, nedēļas un svinamās dienas.
- Īstenotas aktivitātes UNESCO programmā „Pasaules atmiņa” un sekmēta vienotu un ilgtspējīgu dokumentārā mantojuma saglabāšanas principu ievērošana.
- Koordinēts un regulāri atjaunots UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs.
- Popularizēts UNESCO ieteikums par mākslīgā intelekta ētiku un ziņojumi par bioētikas un robotikas ētikas jautājumiem.

UNESCO LNK Stratēģijas īstenošanai ir noteikti rezultatīvie rādītāji:

- Pasākumu skaits, kuros nodrošināta Latvijas Republikas interešu pārstāvēniecība UNESCO un ar to saistītajās starptautiskajās organizācijās un starptautiskajās organizācijās.
- Īstenotie nacionālie un starptautiskie pasākumi UNESCO izglītības, zinātnes, kultūras, komunikācijas un informācijas programmās.
- Institūciju skaits, kas iesaistās UNESCO LNK pasākumos un UNESCO programmu īstenošanā Latvijā.
- Sagatavotie un koordinētie Latvijas pieteikumi un nominācijas starptautiskiem UNESCO sarakstiem un tīkliem.
- Dalība normatīvo dokumentu un politikas plānošanas dažādu līmeņu konsultatīvajās institūcijās, padomēs un darba grupās, kas atbilst UNESCO mandāta jomām.

UNESCO LNK Stratēģijas īstenošana notiek mīļiedarbībā ar **mērķgrupām**:

valsts institūcijām un pašvaldībām, nozares nevalstiskajām organizācijām, privāto sektoru un ekspertiem, UNESCO LNK sadarbības tīkliem (UNESCO asociētajām skolām Latvijā, UNESCO LNK bibliotēku tīklu „Stāstu bibliotēkas”, UNESCO katedrām Latvijā un atmiņas institūcijām, kas glabā UNESCO programmas „Pasaulē atmiņas” dokumentāro mantojumu), sabiedrību kopumā un UNESCO LNK darbiniekiem.

Saskaņā ar Stratēģijā noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un rīcības virzieniem UNESCO LNK sagatavo darba plānu katram kalendārajam gadam, nosakot konkrētus pasākumus un aktivitātes, rezultatīvos rādītājus, izpildes termiņu un sadarbības partnerus.

UNESCO LNK finanšu līdzekļus veido valsts budžeta līdzekļi, juridisko un fizisko personu (to skaitā ārvalstu juridisko un fizisko personu) līdzekļi, dāvinājumi un ziedojumi, kā arī ieņēmumi no saimnieciskās darbības. Valsts budžeta finansējums UNESCO LNK darbības nodrošināšanai tiek piešķirts gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktajā apmērā no Kultūras ministrijas īpaši šim mērķim izveidotās apakšprogrammas. UNESCO LNK var saņemt valsts budžeta līdzekļus arī atsevišķu uzdevumu, programmu vai pasākumu īstenošanai. Papildus līdzekļi tiek piesaistīti UNESCO LNK programmu un aktivitāšu īstenošanai, veidojot partnerības ar dažādām valsts un starptautiskajām institūcijām, īstenojot dažādus projektus UNESCO Līdzdalības programmā un sadarbojoties ar citu valstu UNESCO nacionālajām komisijām, pašvaldībām un privāto sektoru.